G.C.E. O/L ICT · 11 ශ්‍රේණිය · පාඩම 3

3.1 අන්තර්ජාලය: URL, IP ලිපිනය, DNS, Client–Server සහ අන්තර්ජාල සේවා

විෂය නිර්දේශය 12.1. O/L ප්‍රතිඵල doenets.lk හි බැලීමට, nie.lk වෙතින් විෂය නිර්දේශය download කිරීමට, ඊ-තක්සලාවෙන් ඉගෙනීමට සහ YouTube හි පාඩම් නැරඹීමට ඔබ අන්තර්ජාලය භාවිත කරයි. මෙම සටහනෙන් **අන්තර්ජාලය** යනු කුමක්ද, **URL** එකක් සැදී ඇති ආකාරය, **IP ලිපිනය** සහ **වසම් නාමය** යනු මොනවාද, **DNS** නම් අංක බවට හරවන ආකාරය, **HTTP සහ HTTPS** සමඟ **client–server** ආකෘතිය ක්‍රියා කරන ආකාරය, ප්‍රධාන **අන්තර්ජාල සේවා**, **සෙවුම් යන්ත්‍ර** ක්‍රියා කරන ආකාරය සහ හොඳින් සොයන ආකාරය, සහ වෙබ් අඩවියක් **විශ්වාස** කළ හැකිද යන්න තීරණය කරන ආකාරය ඉගෙන ගනිමු.

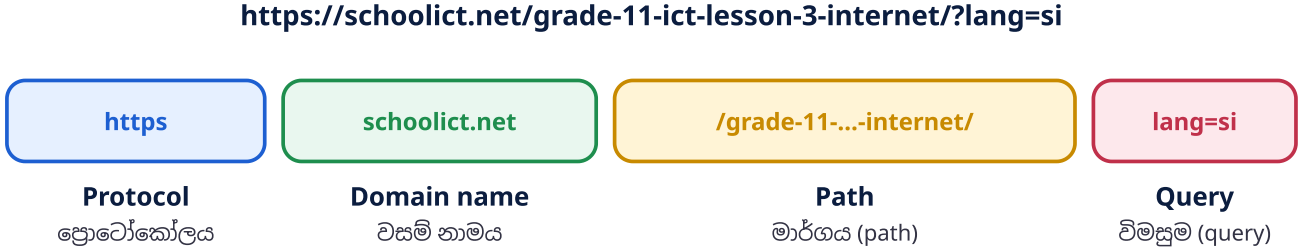
1. අන්තර්ජාලය යනු කුමක්ද?

අන්තර්ජාලය යනු ලොව පුරා පැතිරුණු **ජාලවල ජාලයකි**. නිවාස, පාසල්, සමාගම් සහ රජයන්හි මිලියන ගණනක් පරිගණක, දුරකථන සහ servers කේබල්, fibre, රේඩියෝ සහ චන්ද්‍රිකා මඟින් සම්බන්ධ වී ඇත. ඒ සියල්ල **ප්‍රොටෝකෝල** (ප්‍රධාන වශයෙන් **TCP/IP**) නම් එකම නීති අනුගමනය කරන නිසා ඕනෑම උපාංගයකට වෙනත් ඕනෑම උපාංගයක් සමඟ කතා කළ හැක. අන්තර්ජාලය කිසිදු පුද්ගලයෙකුට හෝ රටකට අයත් නොවේ. ඔබ ඊට සම්බන්ධ වන්නේ ජංගම හෝ broadband සමාගමක් වැනි **අන්තර්ජාල සේවා සපයන්නෙකු (ISP)** හරහාය.

> 💡 අන්තර්ජාලය **මාර්ග** ලෙසත්, වෙබ් අඩවි, ඊ-මේල් සහ වීඩියෝ ඇමතුම් එම මාර්ග භාවිත කරන **වාහන** ලෙසත් සිතන්න.

2. URL – වෙබ් පිටුවක ලිපිනය

URL (Uniform Resource Locator) යනු වෙබයේ පිටුවක හෝ ගොනුවක සම්පූර්ණ ලිපිනයයි. ඔබ එය බ්‍රවුසරයේ ලිපින තීරුවේ ටයිප් කරයි. URL එකක කොටස් මේවාය: **ප්‍රොටෝකෝලය** (සම්බන්ධ වන ආකාරය), **වසම් නාමය** (කුමන server), **මාර්ගය** (එම server හි කුමන පිටුව) සහ සමහර විට **විමසුම** (**?** ට පසු අමතර තොරතුරු).

රූපය 3.1 – schoolict.net URL එකක කොටස්.

කොටස	මෙම URL එකේ	අර්ථය
ප්‍රොටෝකෝලය	https	බ්‍රවුසරය සහ සේවාදායකය කතා කරන ආකාරය (ආරක්ෂිත HTTP)
වසම් නාමය	schoolict.net	වෙබ් සේවාදායකයේ නම
මාර්ගය (path)	/grade-11-ict-lesson-3-internet/	එම සේවාදායකයේ කුමන පිටුව හෝ ගොනුව
විමසුම (query)	lang=si	පිටුවට යවන අමතර තොරතුරු (? ට පසු)

3. IP ලිපින

අන්තර්ජාලයේ සෑම උපාංගයකටම, සෑම නිවසකටම ලිපිනයක් ඇති සේම, **IP ලිපිනය** නම් අංකයක් ඇත. **IPv4** ලිපිනයක තිත් වලින් වෙන් කළ **අංක හතරක්** ඇත (**dotted decimal**), උදා: **192.168.1.10**. සෑම අංකයක්ම (**octet**, බිටු 8) **0 සිට 255** අතර විය යුතුය; එබැවින් 256.10.1.1 වලංගු **නොවේ**. IPv4 හි ලිපින බිලියන 4.3 ක් පමණක් ඇති නිසා ප්‍රමාණවත් නොවේ; එබැවින් නව **IPv6** හි බිටු 128 ක් hexadecimal ලෙස ලියයි, උදා: **2001:db8:85a3::8a2e:370:7334**.

ලිපිනය	වලංගු IPv4 ද?	හේතුව
192.168.1.10	ඔව්	අංක 4, එක එකක් 0–255
8.8.8.8	ඔව්	අංක 4, එක එකක් 0–255
10.0.0.255	ඔව්	අංක 4, එක එකක් 0–255
256.10.1.1	නැත	256, 255 ට වඩා වැඩිය
192.168.1	නැත	අංක 3 ක් පමණි
192.168.1.300	නැත	300, 255 ට වඩා වැඩිය
10.0.0.1.5	නැත	අංක 5 කි

4. වසම් නාම

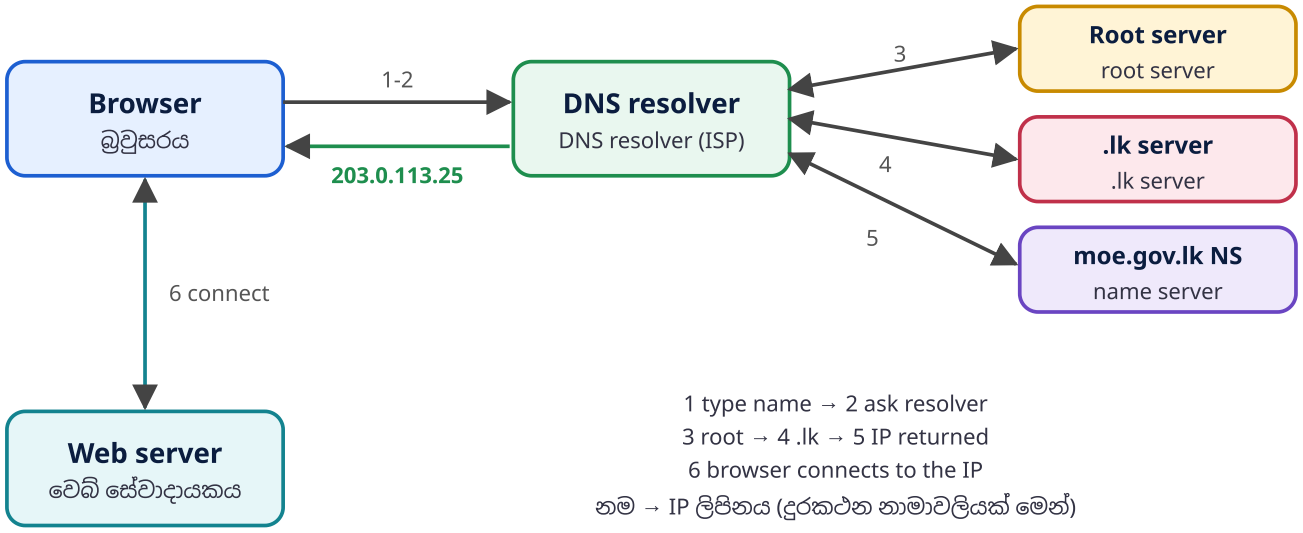
අංක මතක තබා ගැනීම අපහසු නිසා අපි **moe.gov.lk** වැනි **වසම් නාම** භාවිත කරමු. වසම් නාමයක් **දකුණේ සිට වමට** කියවයි: අවසාන කොටස **ඉහළම මට්ටමේ වසම (TLD)** වේ, උදා: ශ්‍රී ලංකාවට **.lk** හෝ **.com**. **e-thaksalawa.moe.gov.lk** හි “lk” රට ද, “gov” රජය ද, “moe” අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ද, “e-thaksalawa” උප වසමක් ද වේ.

අවසානය	භාවිත කරන්නේ
.lk	ශ්‍රී ලංකාව (රට කේතය)
.gov.lk	ශ්‍රී ලංකා රජය
.edu.lk	ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපනය
.ac.lk	ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල
.com	වාණිජ (ව්‍යාපාර)
.org	සංවිධාන (ලාභ නොලබන)

ශ්‍රී ලාංකේය අඩවිය	එය කුමක්ද
moe.gov.lk	අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
doenets.lk	විභාග දෙපාර්තමේන්තුව – ප්‍රතිඵල
nie.lk	ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය – විෂය නිර්දේශ, ගුරු මාර්ගෝපදේශ
e-thaksalawa.moe.gov.lk	ඊ-තක්සලාව – පාසල් සඳහා නොමිලේ e-learning

5. DNS – අන්තර්ජාලයේ දුරකථන නාමාවලිය

වසම් නාම පද්ධතිය (DNS) වසම් නාමයක් එහි IP ලිපිනය බවට හරවයි; අංකය ලබා ගැනීමට දුරකථන නාමාවලියක නමක් සොයනවා වැනිය. DNS නොමැති නම් සෑම වෙබ් අඩවියකටම අංක ටයිප් කිරීමට සිදු වේ.

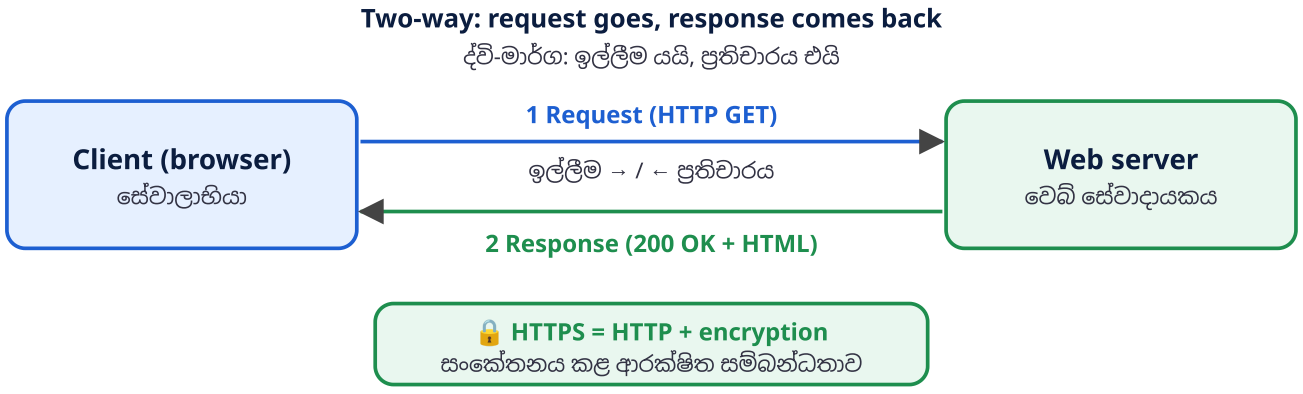
රූපය 3.2 – DNS සෙවීම පියවරෙන් පියවර (උදාහරණ IP 203.0.113.25).

- **පියවර 1:** බ්‍රවුසරයේ moe.gov.lk ටයිප් කරයි.
- **පියවර 2:** බ්‍රවුසරය DNS resolver ගෙන් අසයි (සාමාන්‍යයෙන් ISP හි).
- **පියවර 3:** resolver, root server ගෙන් අසයි; එය .lk server වෙත යොමු කරයි.
- **පියවර 4:** .lk server, moe.gov.lk හි name server වෙත යොමු කරයි.
- **පියවර 5:** එම name server IP ලිපිනය සමඟ පිළිතුරු දෙයි.
- **පියවර 6:** බ්‍රවුසරය එම IP හි ඇති වෙබ් සේවාදායකයට සම්බන්ධ වේ.

> 💡 පිළිතුර ටික වේලාවක් **cache** කර තබන නිසා ඊළඟ පිවිසුම වේගවත් වේ.

6. Client–server, HTTP සහ HTTPS

ඔබගේ බ්‍රවුසරය **client** (සේවාලාභියා) වේ: එය පිටුවක් ඉල්ලයි. වෙබ් අඩවිය තබා ඇති පරිගණකය **web server** (සේවාදායකය) වේ: එය පිටුව ආපසු යවයි. මෙය **ද්වි-මාර්ග** වේ: **ඉල්ලීමක්** යයි, **ප්‍රතිචාරයක්** එයි. ඔවුන් **HTTP (HyperText Transfer Protocol)** භාවිතයෙන් කතා කරයි. **HTTPS** යනු **සංකේතනය** සහිත HTTP වේ; එබැවින් අතරමැද කිසිවෙකුට මුරපද හෝ කාඩ්පත් අංක කියවිය නොහැක. ලිපිනය අසල ඇති **padlock** 🔒 සංකේතයෙන් සම්බන්ධතාව සංකේතනය කර ඇති බව පෙන්වයි.

රූපය 3.3 – client ඉල්ලීමක් යවයි, server ප්‍රතිචාරයක් යවයි.

> 💡 padlock යනු **පෞද්ගලික** බවයි, **සත්‍ය** බව නොවේ. ව්‍යාජ වෙබ් අඩවියකටද HTTPS තිබිය හැක. සැමවිටම වසම් නාමය පරීක්ෂා කරන්න.

7. අන්තර්ජාල සේවා

සේවාව	කරන දේ	උදාහරණය
විද්‍යුත් තැපෑල	විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනයකට පණිවිඩ සහ ගොනු යැවීම	Gmail, Outlook
ලෝක ව්‍යාප්ත වියමන (WWW)	බ්‍රවුසරයෙන් විවෘත කරන සම්බන්ධිත වෙබ් පිටු	nie.lk, doenets.lk
FTP	සේවාදායකයකට ගොනු upload සහ download කිරීම	Uploading a school website
දුරස්ථ ප්‍රවේශය	වෙනත් ස්ථානයක සිට පරිගණකයක් භාවිතය	SSH, Remote Desktop
ගොනු බෙදාගැනීම	අන් අයට ඔබගේ ගොනු විවෘත කිරීමට හෝ download කිරීමට ඉඩ දීම	A shared Drive folder
මාධ්‍ය ප්‍රවාහය (streaming)	download වන අතරම නැරඹීම හෝ ඇසීම	YouTube, Spotify
වලාකුළු පරිගණනය	අන්තර්ජාලය හරහා මෘදුකාංග, ගබඩා හෝ servers භාවිතය	Google Drive, OneDrive
සෙවුම් යන්ත්‍ර	මූල පද මගින් වෙබ් පිටු සොයා ගැනීම	Google, Bing

වෙබය අන්තර්ජාලය නොවේ. අන්තර්ජාලය ජාලයයි (මාර්ග). **ලෝක ව්‍යාප්ත වියමන** එහි එක් සේවාවකි – **hyperlinks** මගින් සම්බන්ධ වූ, බ්‍රවුසරයෙන් විවෘත කරන පිටු. ඊ-මේල්, FTP සහ වීඩියෝ ඇමතුම් ද අන්තර්ජාලය භාවිත කළත් ඒවා වෙබය නොවේ.

Software as a Service – use ready software in a browser e.g. Google Docs, Microsoft 365.
SaaS – browser එකේ සූදානම් මෘදුකාංග භාවිතය උදා: Google Docs, Microsoft 365.

Platform as a Service – a platform to build and run your own apps e.g. Google App Engine.
PaaS – තමන්ගේ apps තනා ධාවනය කිරීමට වේදිකාවක් උදා: Google App Engine.

Infrastructure as a Service – rent virtual servers and storage e.g. Amazon EC2, Azure VMs.
IaaS – අතථ්‍ය servers සහ ගබඩා කුලියට ගැනීම උදා: Amazon EC2, Azure VMs.

8. සෙවුම් යන්ත්‍ර ක්‍රියා කරන ආකාරය

- **බඩගාමින් සෙවීම (crawl):** crawlers (spiders) නම් වැඩසටහන් links අනුගමනය කර පිටු කියවයි.
- **සුචිගත කිරීම (index):** එක් එක් පිටුවේ වචන විශාල සුචියක ගබඩා කරයි.

- **පෙළගැස්වීම (rank):** ඔබේ වචනවලට ප්‍රයෝජනවත් වන ප්‍රමාණය අනුව පිටු පෙළගස්වයි.

උපක්‍රමය	උදාහරණය	ප්‍රතිඵලය
"" quotes	"O/L ICT past papers"	හරියටම එම වාක්‍ය ඛණ්ඩය පමණි
- minus	python -snake	එම වචනය ඇති පිටු ඉවත් කරයි
site:	site:nie.lk syllabus	එම අඩවියේ පිටු පමණි
filetype:	ICT syllabus filetype:pdf	එම වර්ගයේ ගොනු පමණි

9. මෙම වෙබ් අඩවිය විශ්වාස කළ හැකිද?

පරීක්ෂාව	ඔබෙන්ම අසන්න
කර්තෘ	ලියුවේ කවුද? විශේෂඥයෙක්ද, ප්‍රසිද්ධ ආයතනයක්ද?
නිරවද්‍යතාව	කරුණු වෙනත් හොඳ අඩවි දෙකකින් තහවුරු කළ හැකිද?
නවතම බව (දිනය)	ලියූයේ හෝ යාවත්කාලීන කළේ කවදාද?
අරමුණ	දැනුම් දීමටද, විකිණීමට හෝ ඒත්තු ගැන්වීමටද?
වසම සහ HTTPS	.gov.lk වැනි නිල අඩවි; ආරක්ෂාවට padlock (padlock පමණක් සත්‍යය ඔප්පු නොකරයි).

2026 නව **2026:** බොහෝ ශ්‍රී ලාංකේය නිවාස **4G** ජංගම දත්ත හෝ **fibre** මගින් සම්බන්ධ වන අතර **5G** අත්හදා බැලීම් ආරම්භ වී ඇත; නව routers වේගවත්, අඩු තදබදයක් සහිත නිවාස ජාල සඳහා **Wi-Fi 6** භාවිත කරයි. **AI සෙවුම් සහ chatbots** පිළිතුරු සාරාංශ කළ හැකි නමුත් වැරදි කළ හැකි අතර මූලාශ්‍ර නිර්මාණය කළ හැක – සැමවිටම නිල අඩවියකින් (උදා: nie.lk හෝ doenets.lk) **කරුණු තහවුරු** කරන්න, AI පිළිතුරු තමන්ගේ වැඩ ලෙස පිටපත් නොකරන්න. **phishing** අඩවි සැබෑ ඒවා අනුකරණය කරන නිසා මුරපදයක් ටයිප් කිරීමට පෙර **HTTPS** සහ නිවැරදි වසම බලන්න.

ප්‍රධාන පද

අන්තර්ජාලය – TCP/IP භාවිත කරන ලොව පුරා ජාලවල ජාලයකි.

ISP – ඔබව අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධ කරන සමාගම.

URL – වෙබ් පිටුවක හෝ ගොනුවක සම්පූර්ණ ලිපිනය.

ප්‍රොටෝකෝලය – සන්නිවේදනය සඳහා නීති සමූහයක්, උදා: HTTPS.

IP ලිපිනය – ජාලයක උපාංගයක් හඳුනා ගන්නා අංකය.

වසම් නාමය – server එකකට පහසු නමක්, උදා: nie.lk.

DNS – වසම් නාම IP ලිපින බවට හරවන පද්ධතිය.

සේවාලාභියා – සේවාවක් ඉල්ලන උපාංගය හෝ වැඩසටහන.

සේවාදායකය – සේවාවක් හෝ වෙබ් පිටු සපයන පරිගණකය.

HTTPS – padlock මගින් පෙන්වන සංකේතනය කළ HTTP.

ලෝක ව්‍යාප්ත වියමන – සම්බන්ධිත වෙබ් පිටු – අන්තර්ජාලයේ එක් සේවාවක්.

සෙවුම් යන්ත්‍රය – පිටු crawl, index සහ rank කරන සේවාව.

ආදර්ශ ප්‍රශ්න සහ පිළිතුරු

1. අන්තර්ජාලය යනු කුමක්ද?

> **පිළිතුර:** TCP/IP භාවිත කරන ලොව පුරා ජාලවල ජාලයකි.

2. https://schoolict.net/grade-11-ict-lesson-3-internet/?lang=si හි කොටස් හතර නම් කරන්න.

> **පිළිතුර:** ප්‍රොටෝකෝලය https, වසම schoolict.net, මාර්ගය /grade-11-ict-lesson-3-internet/, විමසුම lang=si.

3. 256.10.1.1 වලංගු IPv4 ලිපිනයක් නොවන්නේ ඇයි?

> **පිළිතුර:** සෑම අංකයක්ම 0–255 විය යුතු අතර 256 විශාල වැඩිය.

4. DNS කරන්නේ කුමක්ද?

> **පිළිතුර:** වසම් නාමයක් එහි IP ලිපිනය බවට හරවයි.

5. වෙබය අන්තර්ජාලයෙන් වෙනස් වන්නේ කෙසේද?

> **පිළිතුර:** අන්තර්ජාලය ජාලයයි; වෙබය එහි එක් සේවාවකි (සම්බන්ධිත පිටු).

6. ලිපින තීරුවේ padlock එකේ අර්ථය කුමක්ද?

> **පිළිතුර:** සම්බන්ධතාව HTTPS භාවිත කරන අතර සංකේතනය කර ඇත.

බහුවරණ ප්‍රශ්න

1. අන්තර්ජාලය වඩාත් හොඳින් විස්තර කරන්නේ...

A. ලොව පුරා ජාලවල ජාලයක් ලෙසය
B. ලෝක ව්‍යාප්ත වියමනට සමාන ලෙසය
C. ඇමරිකාවේ එක් විශාල පරිගණකයක් ලෙසය
D. දුරකථනයක ස්ථාපිත වැඩසටහනක් ලෙසය

2. https://schoolict.net/grade-11-ict-lesson-3-internet/?lang=si හි ප්‍රොටෝකෝලය...

A. lang
B. schoolict.net
C. https
D. www

3. https://schoolict.net/grade-11-ict-lesson-3-internet/?lang=si හි වසම් නාමය...

A. lang=si
B. https
C. schoolict.net
D. /grade-11-ict-lesson-3-internet/

4. https://schoolict.net/grade-11-ict-lesson-3-internet/?lang=si හි “lang=si” යනු...

A. විමසුමයි
B. ප්‍රොටෝකෝලයයි
C. මාර්ගයයි
D. වසමයි

5. වලංගු IPv4 ලිපිනය කුමක්ද?

A. 192.168.1.300
B. 192.168.1.10
C. 256.10.1.1
D. 192.168.1

6. වලංගු IPv4 ලිපිනයක් නොවන්නේ කුමක්ද?

A. 8.8.8.8
B. 203.0.113.25
C. 10.0.0.255
D. 10.0.0.1.5

7. IPv4 ලිපිනයක සෑම අංකයක්ම විය යුත්තේ...

A. 1 සහ 100 අතරය
B. 0 සහ 999 අතරය
C. 0 සහ 255 අතරය
D. 0 සහ 128 අතරය

8. moe.gov.lk හි ඉහළම මට්ටමේ වසම...

A. .com
B. .lk
C. moe
D. .gov

9. DNS භාවිත කරන්නේ...

A. වසම් නාමයක් IP ලිපිනයක් බවට හැරවීමටය
B. මුරපද සංකේතනය කිරීමටය
C. ඊ-මේල් ඇමුණුම් යැවීමටය
D. වයිරස අවහිර කිරීමටය

10. client–server ආකෘතියේ වෙබ් බ්‍රවුසරය...

A. ISP වේ
B. server වේ
C. client වේ
D. DNS server වේ

11. HTTPS, HTTP ට වඩා වෙනස් වන්නේ එය...

A. සැමවිටම වේගවත් නිසාය
B. දුරකථනවල පමණක් ක්‍රියා කරන නිසාය
C. server එකක් අවශ්‍ය නොවන නිසාය
D. දත්ත සංකේතනය කරන නිසාය

12. download වන අතරම YouTube හි පාඩමක් නැරඹීම...

A. streaming වේ
B. දුරස්ථ ප්‍රවේශය වේ
C. DNS වේ
D. FTP වේ

13. browser එකේ භාවිත කරන Google Docs උදාහරණයකි...

A. IaaS සඳහා
B. SaaS සඳහා
C. IP ලිපිනයක් සඳහා
D. FTP සඳහා

14. සෙවුම් යන්ත්‍රයක් පළමුව...

A. පැරණි පිටු මකයි
B. පිටු මුද්‍රණය කරයි
C. පිටු rank කරයි
D. links අනුගමනය කරමින් පිටු crawl කරයි

15. ICT විෂය නිර්දේශය ගැන PDF ගොනු පමණක් සොයා ගැනීමට සොයන්න...

A. site:pdf ICT syllabus
B. ICT syllabus filetype:pdf
C. ICT syllabus -pdf
D. "ICT" pdf only

ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න

1. (i) URL යනු කුමක්ද? (ලකුණු 1)
(ii) https://schoolict.net/grade-11-ict-lesson-3-internet/?lang=si හි ප්‍රොටෝකෝලය, වසම් නාමය, මාර්ගය සහ විමසුම ලියන්න. (ලකුණු 4) *(ලකුණු 5)*

> (i) වෙබ් පිටුවක හෝ ගොනුවක සම්පූර්ණ ලිපිනය (1). (ii) ප්‍රොටෝකෝලය https (1); වසම schoolict.net (1); මාර්ගය /grade-11-ict-lesson-3-internet/ (1); විමසුම lang=si (1).

2. මේවායින් වලංගු IPv4 ලිපින මොනවාද? වලංගු නොවන එක් එක් ලිපිනයට හේතුවක් දෙන්න. 192.168.1.10, 256.10.1.1, 192.168.1, 8.8.8.8 (ලකුණු 4) *(ලකුණු 4)*

> වලංගු: 192.168.1.10 (1) සහ 8.8.8.8 (1). 256.10.1.1 – 256, 255 ට වඩා වැඩිය (1). 192.168.1 – අංක තුනක් පමණි (1).

3. moe.gov.lk විවෘත කිරීමට DNS බ්‍රවුසරයට උදව් කරන ආකාරය පියවරෙන් පියවර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4) *(ලකුණු 4)*

> බ්‍රවුසරය DNS resolver ගෙන් අසයි (1); resolver, root සහ .lk servers ගෙන් අසයි (1); moe.gov.lk name server IP ලිපිනය ලබා දෙයි (1); බ්‍රවුසරය එම IP හි වෙබ් server වෙත සම්බන්ධ වේ (1).

4. (i) client–server ආකෘතිය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 2)
(ii) මුරපදයක් ඇතුළත් කිරීමට පෙර HTTPS පරීක්ෂා කළ යුත්තේ ඇයි? (ලකුණු 1) *(ලකුණු 3)*

> (i) client (බ්‍රවුසරය) ඉල්ලීමක් යවයි (1), server පිටුව සමඟ ප්‍රතිචාරයක් ආපසු යවයි (1). (ii) HTTPS දත්ත සංකේතනය කරන නිසා අනෙක් අයට මුරපදය කියවිය නොහැක (1).

5. (i) අන්තර්ජාල සේවා හතරක් නම් කර එක එකට උදාහරණයක් දෙන්න. (ලකුණු 4)
(ii) වෙබ් අඩවියක් විශ්වාසදායකද යන්න තීරණය කිරීමට පරීක්ෂා දෙකක් දෙන්න. (ලකුණු 2) *(ලකුණු 6)*

> (i) ඊ-මේල් – Gmail; WWW – nie.lk; streaming – YouTube; cloud – Google Drive; FTP – වෙබ් අඩවියක් upload කිරීම; සෙවුම් යන්ත්‍රය – Google (ඕනෑම හතරක්, 4). (ii) කර්තෘ, නිරවද්‍යතාව, දිනය, අරමුණ, නිල වසම (ඕනෑම දෙකක්, 2).

සාරාංශය

- අන්තර්ජාලය = TCP/IP භාවිත කරන ජාලවල ජාලය; ISP හරහා සම්බන්ධ වේ.
- URL = ප්‍රොටෝකෝලය :// වසම / මාර්ගය ? විමසුම.
- IPv4 = 0–255 අංක හතරක්; IPv6 = hexadecimal බිටු 128.
- වසම් දකුණේ සිට වමට: .lk, .gov.lk, .edu.lk, .com, .org.
- DNS නම් IP ලිපින බවට හරවයි.
- client ඉල්ලයි, server ප්‍රතිචාර දක්වයි; HTTPS = සංකේතනය (padlock).
- සේවා: ඊ-මේල්, WWW, FTP, දුරස්ථ ප්‍රවේශය, ගොනු බෙදාගැනීම, streaming, cloud, සෙවීම.
- සෙවුම් යන්ත්‍ර crawl, index, rank කරයි; කර්තෘ, නිරවද්‍යතාව, දිනය, අරමුණ පරීක්ෂා කරන්න.

MCQ පිළිතුරු – 3.1

1. **A** – TCP/IP මගින් සම්බන්ධ වූ බොහෝ ජාල.
2. **C** – :// ට පෙර කොටස.
3. **C** – :// ට පසු server නම.
4. **A** – එය ? ට පසුව එයි.

5. **B** – අංක හතරක්, එක එකක් 0–255.
6. **D** – එහි අංක පහක් ඇත.
7. **C** – බිටු 8 කින් අගයන් 256: 0–255.
8. **B** – දකුණේ සිට කියවන්න.
9. **A** – දුරකථන නාමාවලියක් මෙන්.
10. **C** – එය ඉල්ලීම යවයි.
11. **D** – S = ආරක්ෂිත (සංකේතනය).
12. **A** – මාධ්‍ය streaming.
13. **B** – සේවාවක් ලෙස මෘදුකාංග.
14. **D** – Crawl → index → rank.
15. **B** – filetype: ගොනු වර්ගය සීමා කරයි.

© 2026 schoolict.net (Ruwan Mangala Suraweera). සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි.